

ВИВЧЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Васецька Л.В.

*Відокремлений структурний підрозділ «Полтавський фаховий коледж
Національного університету харчових технологій»*

Спеціальним розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.09.04 схвалено «Концепцію Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005-2025 роки» [4], котра складена з урахуванням положень Конвенції ООН про охорону біологічного різноманіття [3]. Як наголошено в українській Концепції, за біорізноманіттям наша країна поступається у Європі лише Франції, адже, недивлячись на те, що Україна займає 5,7% площі Європи, на нашій території представлено близько 35% європейського біорізноманіття. Та до української Червоної книги занесено аж 511 видів рослин та 382 види тварин. Левова частка природних та напівприродних наших ландшафтів стрімко деградує від антропогенного впливу, бо 71,2% території – то землі сільськогосподарського призначення, орні – 53,8%, а на півдні країни сільгоспземлі – 90% території. Отож, для природи лишається кілька відсотків площі... До того ж, ні одна з наших екосистем не має спеціально виділеної категорії земель.

Оскільки біорізноманіття по праву розглядається державними документами природним капіталом, «...рівень його збереження визначатиме вже у майбутньому долю держави» [4]. Без сумніву, це – безпрецедентне історичне визнання, до того ж задокументоване на високому державному програмному рівні, а не колишній глас вопіючого у пустелі вченого-«дивака»...

Вже вчора й сьогодні ми не просто говоримо своїм студентам про те, але й, (перш за все!) вчимо їх скрупульозному аналізу біорізноманіття як не «модній» інновації, але – шляху до суворого контролю за станом живого покриву рідних земель, до наукового розрахунку гранично допустимих екологічних навантажень на конкретні території, а не лише на біосферу в цілому. Такий аналіз – шлях і до визначення ресурсного потенціалу природного середовища та можливої господарської ємності визначеної території, до комплексної екологічної експертизи та аудиту соціальних і економічних заходів, до розробки методик екологічного планування-прогнозування. Виконати

такі завдання неможливо без широкого й глибокого застосування найсучасніших цифрових технологій, тому ми щодалі більше займаємося екологією за допомогою комп'ютерного інструментарію. А він, як реалізація компетентного підходу, передбачає широке використання у навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять [1]. У рамках навчальних курсів використовуємо такі освітні технології: інтерактивні форми занять (робота з мультимедійними програмами та обладнанням), технології формування прийомів учбової роботи з використанням мультимедійних технологій, технологія диференційованого та проблемного навчання (вирішення ситуативних задач), конкурси-презентації з використанням Powerpoint, позааудиторну роботу.

Так, нині, вивчаючи зі студентами біорізноманіття, лишень традиційними екскурсіями «в живу природу», показом наочностей, навіть відеоматеріалу, не «відбудешся». Позаяк натурних занять, широко застосовуємо дистанційні методи. А вони вимагають перш за все специфічного набору дороговартісного обладнання для освітніх закладів. Окрім того, впровадження нових технологій для отримання інформації про біорізноманіття Землі вимагає від нас й особливо пильної уваги саме на комп'ютерну обробку й аналіз інформації, побудову відповідних моделей, роботу з базами даних у мережі інтернет.

Для запровадження та реалізації нових навчально-методичних матеріалів в навчальний процес, перш за все, необхідна модернізація технічного обладнання, програмного забезпечення, а також відповідне переоснащення баз польових практик. Звичайно, це потребує відповідних великих коштів. Де їх взяти? У Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність» (розділ VI, п. 3, підпункт 4) читаємо: «Державні комерційні підприємства та казенні підприємства, які відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» належать до наукових установ, а також науково-технологічні комплекси, засновані на державній власності, зобов'язані не менш як 50 відсотків чистого прибутку від своєї діяльності спрямовувати на провадження ініціативної наукової та науково-технічної діяльності, фінансування інновацій та розширення власної матеріально-технічної бази» [2]. Це вигідно. Бо придбання сучасного обладнання в рамках будь-якого інноваційного проекту підвищує рівень знань та вмінь випускників навчального закладу, збільшує їх конкурентоспроможність та стійке працевлаштування на сучасному ринку праці. При цьому керуємося перш за все тим, що однією з головних передумов, котрі визначають ефективність природоохоронних заходів, у тому числі й дій

щодо збереження біорізноманіття, є вирощування спеціалістів, здатних отримати і надати людям, які приймають управлінські рішення, необхідні матеріали, беззаперечні докази того чи іншого шляху збереження біорізноманіття наших земель.

Список використаних джерел:

1. География и мониторинг биоразнообразия. Колл. авторов. М.: Издательство Научного и учебно-методического центра, 2002. 432 с.
2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. Дата звернення: 30.09.2020
3. Конвенція ООН про охорону біологічного різноманіття від 1992 року Ресурси інтернет сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_030#Text. Дата звернення: 07.10.2020
4. Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005 – 2025 роки, схвалена Кабінетом Міністрів України. Урядовий портал – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/pras/9110364>. Дата звернення: 07.10.2020